

Fåglar i södra Vätterbygden 2025

Jönköpings Fågelklubb

Hemsida:

www.jonkopingsfagelklubb.se

Redaktion:

Jan Blomqvist och Björn Merzell

Styrelse

Ordförande:

Björn Merzell, tel: 070-245 69 52

e-post: bjornmerzell@gmail.com

Sekreterare:

Leif Thörne, tel: 076-803 22 11

e-post: leif.k.thorne@gmail.com

Kassör och medlemsregister:

Jan Blomqvist, tel: 070-645 33 95

e-post: jan.blomqvist68@gmail.com

Övriga:

Olof Karlsson, tel: 070-551 53 87

e-post: ollekarlsson44@gmail.com

Barbro Falk, tel: 070-892 78 11

e-post: falkbarbro53@gmail.com

PerJonas Andersson, tel: 073-679 73 40

perjonasandersson@hotmail.com

Jarl Strömbom, tel: 076-106 46 00

e-post: jarl.strombom@gmail.com

Bild framsida:

Amurbuskvättan? foto Per-eric Svahn

Jönköpings Fågelklubb är en ideell förening med ett övergripande mål att främja kunskapen om fågelfaunan och skyddet av dess livsmiljöer i Södra Vätterbygden. Klubben förverkligar detta genom att:

- anordna sammankomster, exkursioner och kurser,
- verka för att hos allmänheten, väcka och underhålla intresse för fågelfaunan och fåglarnas livsbetingelser,
- arbeta med ornitologiska undersökningar och dokumentation av fågelfaunan,
- bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor,
- sprida information till medlemmar och allmänheten om fåglar och deras livsmiljöer.

Klubbens verksamhetsområde omfattar Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner.

Klubben är ansluten till BirdLife Sverige och samarbetar med Studieförbundet.

Medlemsavgifter:

Ungdom t.o.m. 25 år 100: -

Äldre än 25 år 150: -

Hela familjen 200: -

Medlemsavgiften sätts in på Jönköpings Fågelklubbs bankgirokonto 5253 - 4757. Glöm inte ange namn och adress.

Bild baksida:

Pungmes, foto Jarl Strömbom

Fåglar i Södra Vätterbygden 2024

Jan Blomqvist

Denna fågelrapport är ett försök att tolka den stora mängd information av observerade fåglar från Södra Vätterbygden som finns i rapportsystemet Artportalen, (www.artportalen.se) i fortsättningen Ap. Totalt för året är ca 58 000 observationer inrapporterade och 2 475 bilder uppladdade från vårt verksamhetsområde (vo) på Ap. Rapporterna fördelas kommunvis på Jönköping 54 700, Habo 32 600 och Mullsjö 650. Fågelrapporten för Jönköpings Fågelklubb omfattar fågellivet i dessa kommuner. Syftet med årsrapporten är att ur detta digra material ge en förenklad fyndbild av fågellivet inom vårt vo. Rapporten är skriven med utgångspunkt från att du som läsare har en viss lokalkännedom. Om någon lokal är obekant kan du gå in på Ap och ta fram observationen, markera sedan lokalnamnet med muspekaren så får du fram en kartbild på var lokalen ligger.

Några intressanta arter har utelämnats i själva fågelrapporten. Orsaken kan vara att fynduppgifter är skyddade och dolda för mig, att antal rapporter är för låg för en rättvisande fyndbild eller att uppgifterna finns redovisade i fenologilistan. Många rapportörer har som vanligt bidragit med material till rapporten samt lagt ner otaliga timmars ideellt arbete ute i markerna. En stor eloge till er alla samt till fotograferna som delat med sig av sina bilder!

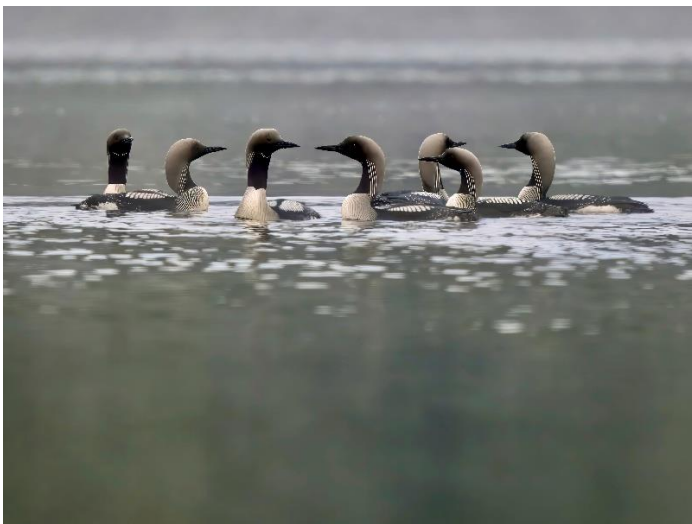
Jag vill än en gång påpeka att det är viktigt att ni anger start och sluttid när ni rapporterar främst sträckande fåglar. Detta behövs för att dubbelräkningar ska kunna uteslutas. Det är även till stor hjälp vid bedömning av vem som ska stå som upptäckare/referensperson till observationen (*). Tyvärr finns det fortfarande suspekta och välorganiserade samlare som är intresserade av vad vi säger och rapporterar, därför är det viktigt hur vi gör det. Till exempel är det stor skillnad på skyddet för en art i Ap om vi i stället för förbiflygande i aktivitetsfönstret använder *obs* i *häcktid*, *lämplig biotop* eller ännu bättre om det är känt, *perm. revir*. Fundera även på om en fågel är sträckare eller födosöker i reviret. Det är inte så lätt att se, men har stor betydelse för skyddet av arten.

Om du inte är van vid Artportalen och saknar information om en art (t ex smålom eller tycker att järpen är bristfälligt redovisad eller saknas) kan du gå in på Ap (www.artportalen.se) för att skaffa mer information. Under fliken **Sök** skriver du in artnamn, under **Period** väljer du lämpligen från 2024 till 2024. Gå sedan till **Geografi**

och välj kommun Jönköping, Habo och Mullsjö, du kan ha flera samtidigt. Fortsätt vidare till **Presentera fynd** och välj exempelvis minimerad lista eller detaljerad lista. Då får du upp alla rapporterade observationer av vald art i vo.

Under 2024 sågs 237 godkända arter i vårt vo fördelat kommunvis på Jönköping 236, Habo 164 och Mullsjö 117 arter. Samtliga arter i denna rapport som är granskade och godkända av Raritetskommittén eller regionala rapportkommittén är markerade med *. Fågelnamn markerade med [] har inte artstatus utan är en ras/hybrid eller "ej spontant förekommande art". Två nya arter, rödvingad vadarsvala och amur-/vitgumpad buskskvätta, den senare väntar på DNA bestämning, har setts i vo under året. Åke Mosskull som hittade buskskvättan blir därmed årets observatör 1:a fyndet i länet. Mycket tätt följd av Gunnar E Gustafssons rödvingade vadarsvala 2:a fyndet i länet. Det har gjorts många trevliga observationer under året men den som drog mest folk var pungmesen i Rocksjön. Bland övriga trevliga arter kan nämnas dammsnäppa 6:e fyndet, tuvsnäppa 9:e, svarthuvad mås 4:e och 5:e samt kaspisk trut 2:a fyndet.

Förteckning över sedda arter fördelade kommunvis samt för Visingsö finns på klubbens hemsida under fliken listor, välj artlistor. Blåmarkerade arter ger även fynddata för de 20 första fynden.

Storlomssamling i Lovsjön, foto Jarl Strömbom.

Väder

Källa SMHI Jönköpings flygplats. Värde för medeltemperatur = medelvärden för perioden 1991 - 2020.

Januari: Medeltemperatur $-3,2^{\circ}\text{C}$, normalt $-2,0^{\circ}\text{C}$, frostdagar 25.
Nederbörd 19 dagar gav 58 mm, normalt 46 mm, snödjup 24 cm.

Februari: Medeltemperatur $+1,0^{\circ}\text{C}$, normalt $-1,9^{\circ}\text{C}$, frostdagar 13.
Nederbörd 22 dagar gav 49 mm, normalt 39 mm, snödjup 14 cm.

Mars: Medeltemperatur $+2,8^{\circ}\text{C}$, normalt $+0,4^{\circ}\text{C}$, frostdagar 22.
Nederbörd 16 dagar gav 30 mm, normalt 32 mm, snödjup 0 cm.

April: Medeltemperatur $+5,0^{\circ}\text{C}$, normalt $+5,3^{\circ}\text{C}$, frostdagar 16.
Nederbörd 19 dagar gav 81 mm, normalt 36 mm, snödjup 21 cm.

Maj: Medeltemperatur $+14,0^{\circ}\text{C}$, normalt $10,1^{\circ}\text{C}$, frostdagar 0.
Nederbörd 9 dagar gav 69 mm, normalt 48.

Juni: Medeltemperatur $+14,3^{\circ}\text{C}$ normalt $13,8^{\circ}\text{C}$.
Nederbörd 20 dagar gav 92 mm, normalt 73.

Juli: Medeltemperatur $+16,0^{\circ}\text{C}$ normalt $16,2^{\circ}\text{C}$.
Nederbörd 18 dagar gav 143 mm, normalt 69.

Augusti: Medeltemperatur $+15,9^{\circ}\text{C}$ normalt $15,2^{\circ}\text{C}$.
Nederbörd 13 dagar gav 51 mm, normalt 74.

September: Medeltemperatur $+12,4^{\circ}\text{C}$ normalt $11,1^{\circ}\text{C}$.
Nederbörd 10 dagar gav 69 mm, normalt 58.

Oktober: Medeltemperatur $+8,5^{\circ}\text{C}$ normalt $6,3^{\circ}\text{C}$, frostdagar 5.
Nederbörd 17 dagar gav 66 mm, normalt 61.

November: Medeltemperatur $+2,8^{\circ}\text{C}$ normalt $2,4^{\circ}\text{C}$, frostdagar 14.
Nederbörd 17 dagar gav 23 mm, normalt 55, snödjup 1 cm.

December: Medeltemperatur $-1,1^{\circ}\text{C}$ normalt $-0,6^{\circ}\text{C}$, frostdagar 24.
Nederbörd 22 dagar gav 57 mm, normalt 56, snödjup 22 cm.

Observationer 2024

Prutgås *Branta bernicla*

Genom södra Vättern sträckte 196 ex 9.10-29.10 med bästa dag 157 ex 9.10. **Vår.** 1 ex str N Narbäcken 19.5 (Martin Widén). **Höst.** 95 str S Grästorp 9.10 (Daniel Steen). 2 ex rastade Erstadkärret 17.10 (Rüdiger Kasche).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Vårsträck. 13 545 ex sträckte mot N 24.2-22.5. **Visingsö rastande fåglar.** Högsta månadsnotering februari 22 ex, mars 500 ex, april 800 ex, maj 450 ex, juni 145 ex, juli 156 ex, augusti 130 ex, september 300 ex, oktober 1 200 ex. **Genom södra Vättern sträckte.** 4 208 ex 12.10-28.11 med bästa dag 2 080 ex 15.10. **Höststräck.** Det totala sträcket i vo, Vättersträcket inräknat, blir 7 500 ex under perioden 12.10-17.12.

[Vitkindad gås x Kanadagås] *Branta leucopsis x canadensis*

Visingsö. Ny högsta notering 365 2K+ rastande 22.9 (Martin Widén). Hybriderna har setts i varierande antal mellan 25.5- 5.10.

Grågås *Anser anser*

Vårsträck. 1 905 ex str N 2.1-21.4 samt en andra våg med 977 ex 8.5-26.5 Totalt vårsträck 2 882 ex. **Genom södra Vättern sträckte** 5 014 ex 12.7-28.11 med bästa dag 2 020 ex 15.10. **Höststräck utöver Vättersträcket.** 3 304 ex 4.7-15.12 Det ger att minst 8 300 passerade mot söder inom vårt vo.

Sädgås *Anser fabalis*

Vårsträck. 2 680 ex 29.1-15.3. **Höststräck.** Det totala syd-sträcket i vo blev 767 ex 1.9-31.12. **Genom södra Vättern sträckte** 593 ex 1.9-4.12 med bästa dag 286 ex 16.10.

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

13 ex rastade Djuvarp, Lekeryd 21.2 (Håkan Ydregården). 2 ex rastade Visingsö 24.2 (Håkan Ydregården). 1 ex rastade Erstadkärret 30.3 och 20.4 (Martin Widén). 2 ex str S Vista kulle 16.10 (Håkan Ydregården m fl).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Vår. 183 ex sträckte mot N 17-25.2. **Rastande fåglar** noterades under tiden 25.2-3.4. Områden med bra gåsmarker är Roestorp-Ramsjön, fälten vid Veda våtmark, Landsjön-Skärstad och på Visingsö. Högsta noteringen i år blev 57 ex Lindhult 25.2 (Johan Wallander). **Höst.** Endast 11 ex noterades på sydsträck 22.9-14.10.

Bläsgås *Anser albifrons*

Vårsträck. Minst 273 ex sträckte N 17.2-21.4. **Vår rastande.** Det bedöms att ca 500 bläsgäss har rastat i vo 3.2-20.4. Flertalet av dessa ingår inte i vårsträcket vilket de rimligen borde göra. **Höststräck** 836 ex 22.9-2.11. **Visingsö.** En 2K fågel är sporadiskt rapporterad i Erstadkärret 20.5-22.9. Möjligen är det samma individ som har funnits bland de stora mängderna av ruggande gäss på Visingsö.

Knölsvan *Cygnus olor*

Häckning. Ruvande fåglar är rapporterade från Mossviken, Ylen samt vid fågeltornet och Stickelösaviken, Landsjön. Par har även setts på ytterligare några lokaler. Det finns inga rapporter som tyder på någon lyckad häckning.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Vår rastande. 30 ex Veda våtmark 14.3 (Martin Oomen m fl). En av fåglarna var färgmärkt och ringmärkt i Nederländerna som gammal fågel 26.12 2014. Fågeln har lästs av flera gånger på östra sidan av Östersjön, men detta var första gången i Sverige. **Sträckande.** 9 ex stäckte NO Konungsö mosse 19.3 (Mikael Edlund). 5 ad sträckte NO Kleven 8.4 (Håkan Ydregården). **Höst.** Inga observationer.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckning. Riddersbergsdammen 4 1K, Ödestugu 2 1K, Landsjön 1 1K Rustorpsdammen 2 1K, Stora Hallebo, Habo 4 1K. Endast 13 rapporterade kläckta ungar och några av dessa vet vi inte nådde flygg ålder.

Gravand *Tadorna tadorna*

Första och sista obs. 2 hanar rastade Erstadkärret 24.2 (Martin Widén). 1 ad Erstadkärret 1.9 (Martin Widén). **Häckning.** Omkring 15-20 par spridda över Visingsö och minst 25-30 ungar är rapporterade. **Övrigt.** I Gränna har 1 par varit stationärt 16.3-28.4 (Martin Widén m fl). 4 ex str S Vidablick 20.7 (Håkan Ydregården). 5 ex str S Kättilstorp 5.8 (Daniel Steen).

Mandarinand *Aix galericulata*

1 hane Munksjön 9.3 (Thomas Fransson m fl). 1 hane Strömsbergsdammen 21.3 (Göran Mattsson m fl).

Årta *Anas querquedula*

1 ad hona rastade Stickelösaviken 10.4 (Håkan Ydregården). 1 ad hane rastade Erstadkärret 4.5 (Martin Widén m fl). 1 hane Stickelösaviken 24.5 (Thomas Rostedt). 1 hona rastade Stickelösaviken 10.6 (Anders Fondelius). 1 ad hane stationär Erstadkärret 12-27.6 (Peter Berglin m fl). Under denna tid ruggade fågeln till eklipsdräkt och blev därmed alltmer svårfunnen bland övriga änder.

Skedand *Spatula clypeata*

Första och sista obs. 1 ex Liljeholmskanalen 3.1 (Henrik Stjernman m fl). 1 ex Liljeholmskanalen 22.11 (Gunnar Rosqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 58 ex 13.8-11.10 med bästa dag 14 ex 8.10. **Notabelt.** 48 ex sträckte S vid Brandstorps hamn, Vg 8.10 (Gunnar Jakobsson).

Snatterand *Anas strepera*

Första och sista obs. 1 hane rastade Veda våtmark 1.3 (Lars Hansson). 1 hane rastade Österängen 3.12 (Åke Mosskull). **Häckning.** Erstadkärret 7 pulli veckogamla 28.6 (Jan Blomqvist, Gunnar E Gustafsson). Kullen decimerades ganska snart till 4 ungar dessa rapporterades sista gången 30.7 (Martin Widén).

Bläsand *Anas penelope*

Första och sista. 1 ex Liljeholmskanalen 1.1 (Åke Mosskull). 2 1K Liljeholmskanalen 31.12 (Gunnar Rosqvist). **Häckning.** Åter konstaterad i Veda våtmark där 7 pulli sågs 18.6, 6 rapporterades flygga 1.8 (Toni Hermansson). **Genom södra Vättern sträckte** 17 793 ex 3.8-21.11 med bästa

dag 6 415 ex 8.10. Det gamla årsrekordet från 1991 passerades med drygt 4 000 ex och det blev även en ny dags högsta notering. Gynnsamt väder bidrog till detta.

Stjärtand *Anas acuta*

Första och sista obs. 1 ex Liljeholmskanalen 1.1 (Staffan Boberg). 6 ex str S Vidablick 29.10 (Jan Blomqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 1 065 ex 14.8-29.10 med bästa dag 362 ex 8.10.

[Stjärtand x gräsand] *Anas acuta x platyrhynchos*

Syntes på flera platser 8.1-7.3 samt troligen samma 18.6, 27.11 och 6.12.

Hybrid stjärtand x gräsand Liljeholmskanalen 8.1, foto Jörgen Hansson.

Kricka *Anas crecca*

Första och sista obs. 3 ex Munksjön 1.1 (Björn Merzell). 5 ex Munksjön 28.12 (Gunnar Rosqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 1 746 ex 12.7-29.10

med bästa dag 255 ex 4.9. **Häckning.** 8 pulli sedimentdammarna Munkaskog, Vg 15.6 (Sven V Johansson). 9 pulli Veda våtmark 18.6 (Toni Hermansson).

Brunand *Aythya ferina*

Januari. Det finns flera rapporter om 1-3 ex från Rocksjön, Jkpg hamn och Hva hamn under tiden 1-23.1. **December.** 8 hanar och 1 hona Landsjön 1.12 (Håkan Ydregården). 1 hane 4.12 och 31.12 i Vättern (Staffan Boberg). 1 hane var stationär i Rocksjön hela månaden. **Högsta notering** är 70 ex födosökande Landsjön 29.10 (Anders Fondelius).

Bergand *Aythya marila*

Genom södra Vättern sträckte. 37 ex 14.10-29.11 med bästa dag 25 ex 29.11. **Januari-februari.** 1 honfärgad rastade Gränna hamn 2.1 (Håkan Ydregården m fl). 1 ex rastade N Huskvarna hamn 22.2 (Staffan Boberg). **Vår.** 1 hane rastade Stensjön 18.5 (Toni Hermansson). 1 hane rastade Erstadkärret 24.5 (Martin Widén m fl). **November-december.** Axamosjön 1 ex 7.11. Strandängen området max 5 ex, 9 dagar, 10.11-31.12. Rocksjön max 3 ex, 3 dagar, 12.11-11.12. Landsjön max 12 ex, 5 dagar, 15.11-1.12.

Ejder *Somateria mollissima*

Sträck genom södra Vättern. Nordsträck Narbäcken 7 dagar 79 ex 18.2-20.5 (Martin Widén, Håkan Ydregården, Daniel Steen). Sydsträck södra Vättern 20 ex 22.7 (Jan Blomqvist). 20 ex 7.9 (Gunnar Rosqvist). **Notabelt.** 1 ex rastade i Rocksjön (ovanlig på denna lokal) 10.5 (Ingvar Selse). Förra året började en liten grupp att stanna över sommaren utanför Visingsö. I år rörde det sig om ca 10 ex under tiden 15.7-2.8. De sågs ofta hålla till på djupt vatten en bra bit utanför strandkanten. 8 ex rastade Norra udden Visingsö 23.12 (Martin Widén).

Svärta *Melanitta fusca*

Genom södra Vättern sträckte 722 ex 13.7-4.12 med bästa dag 259 ex 14.10. **Januari-februari.** 1-4 ex rapporterade 7 dagar under tiden 6.1-28.2.

Sjörre *Melanitta nigra*

Genom södra Vättern sträckte 3 611 ex 12.7-6.12 med bästa dag 374 ex 3.11. **December.** Några observationer av 1-2 ex i Vättern och Landsjön.

Alfågel *Clangula hyemalis*

Vårfynd. Visingsö 1 ex 5 dagar 24.2-6.4, 2-3 honor 4 dagar 23.4-1.5. Liljeholmen-Talavid 1 hane 5-28.4, 1 hona 27.4 totalt 4 dagar. **Södra Vättern höst.** 10-15 ex 10 obsdagar 14.10-26.12. **Notabelt.** Landsjön 1 hona rastade 23.11-1.12, ovanlig på lokalen (Anders Fondelius m.fl.).

Knipa *Bucephala clangula*

Mer än 100. Erstadviken 104 2K+ rastande 7.6 (Martin Widén). 107 ex födosökande Landsjön 5.8 (Håkan Ydregården). 180 ex rastande Landsjön 23.9 (Henrik Stjernman). Minst 150 ex rastande Vidablick 29.10 (Jan Blomqvist). 600 ex rastande Liljeholmen 29.10 (Gunnar Rosqvist). Detta är troligen högsta noteringen genom tiderna i vo.

Smygande raphöna, foto Jan Blomqvist.

Salskrake *Mergellus albellus*

Föråret. 65 rapporter 9 lokaler 2.1-8.4. **Senåret.** 49 rapporter 5 lokaler 15.10-20.12. Högsta notering 9 hanar 1 hona Landsjön 30.11 (Anders Fondelius).

Småskrake *Mergus serrator*

Häckning. 3 pulli Liljeholmen, Vättern 23.6 (Gunnar Rosqvist). 4 pulli Gränna hamn 12.7 (Daniel Steen). 1 pulli Vidablick 18.7 (Jan Blomqvist).

Raphöna *Perdix perdix*

Drättinge 4 ex som minskande till 1 ex 5.1-3.3 (Anders Fondelius). 1 ex förbiflygande 12.6 (Åke Mosskull). 1 ex 22.12 (Anders Fondelius). **Gränna** 1 ex spel 8.3-28.3 (Martin Widén). 1 ex 19.8-16.9 (Martin Widén). **Barnarp** 2 ex 15.4 (Thomas Rostedt). 8 ex 24.12 (Elin Rostedt m fl). Tyder på en lyckad föryngring, eller möjligen nya utsläppta fåglar.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Det finns 51 rapporter enligt Ap. Den bäst bevakade lokalen är 90 graders kurvan vid Ramsjön där främst Johan Wallander bevakat. Lokalen har noteringar från 14 olika dagar under perioden 15.6-21.9. Att det var 2 ex konstaterades först 8.8. Det är också mycket troligt att föryngring skett då 3 ungar sågs där 20.9. En annan traditionell vaktelokal är fälten runt Skärstad och Lyckås där fåglar hörts 10 datum från perioden 4.5-7.7. Från övriga lokaler är det färre rapporter.

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*

Första och sista obs. 2 ex spelade Liljebovägen, Dumme mosse 12.5 (Thomas Karlsson). 1 ex rastade södra Dumme mosse 30.8 (Åke Mosskull).

Tornseglare *Apus apus*

Första och sista obs. 1 ex sträckte N Solhöjden, Kleven 3.5 (Martin Widén). 1 ex Landsjön 1.11 (Magnus Blom m fl). **Höga noteringar.** 800 ex Erstadkärret 24.7 (Martin Widén). 500 ex Landsjön 8.8 (Håkan Ydregården).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Grov uppskattning av antal par. Gränna 3-4, Huskvarna 1, Vättersnäs 1, Rosenlund 2, Dunkehalla 1, Bymarken 1, Järstorp 1, Bankeryd 2, Habo 3. Det är mycket ovanligt med rapporter på lyckade häckningar. Trots det tycks stammen vara stabil på en låg nivå.

Gök *Cuculus canorus*

Första och sista obs. 2 ex spel Östra Ubbarp 1.5 (Hans Lööf). 1 1K Vretaholm 10.9 (Björn Merzell).

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Januari. 1 ex Rocksjön 6.1 (Gunnar Rosqvist m fl). Den 26.3 var nästa gång 2 ex hördes på lokalen (Bengt Peterson m fl). **December.** 2 ex Landsjön, Kaxholmen under hela månaden (Anders Fondelius).

Kornknarr *Crex crex*

1 ex hördes av boende vid Mykinge, Landsjön under en veckas tid fram till 21.5 då vallen slogs (gnm Anders Fondelius). 1 ex spelade Örserum 20.5-2.6 (Martin Oomen m fl).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

1 ex spelade Rocksjön 13.5 (Johan Holmgren). 1 ex spelade Stickleösaviken 21.6 (Håkan Ydregården, Jan Blomqvist m fl).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Januari. 1 ex Simsholmen och 3 ex Oset Huskvarnaån. **December.** 1 ex på lokalerna Simsholmen, Oset Huskvarnaån och Sandvik Landsjön.

Sothöna *Fulica atra*

Januari. Vättern Jönköping-Huskvarna 350 ex. Gränna 140 ex. **December.** Vättern Jönköpingsidan 430 ex. Vättern Huskvarnasidan inga rapporter.

Trana *Grus grus*

Första och sista obs. 2 ex Hjärttorp, Rogberga 17.2 (Sandra Broström,

Marina Nordström). 3 ex Tovrida, Lekeryd 25.10 (Toni Hermansson).
Högre antal. 1 430 ex Vista kulle 1.10 (Håkan Ydregården). 1 900 ex Gränna 1.10 (Martin Widén). Tidsmässigt kan en stor del vara samma fåglar.
7 900 ex Tegnertorget 3.10 (Martin Widén).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Häckning. Ingen konstaterad häckning inom vo. **Föråret.** Oset Huskvarna 1 ex 4-9.1, Gränna hamn 1 ex 7.1, 14.1 och 9.3. Lyckorna, Mullsjö 1 ex 8.1.
December. 3 ex Landsjön 1.12 (Håkan Ydregården). 1 ex Gränna hamn 8, 16 och 24.12 (Martin Widén) m fl).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

1-3 ex sedda i Vättern under 26 dagar perioden 26.2-11.11.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Häckning. Rapporterad med 20 par på 11 lokaler. Rapporterat häckresultat är även i år mycket nedslående. Fredstorp 2 ungar, Veda våtmark 1 unge, Hällestorp 1 unge, Prinsasjöarna, Vg 1 unge, Strandgölen, Vg 1 unge.

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

1 par födosökte Roksjön 25-29.5 (Peter Berglin m fl).

Strandkata *Haematopus ostralegus*

Första och sista obs. 1 ex Huskvarna 2.3 (Magnus Blom m fl). 6 ex Vidablick 16.9 (Jan Blomqvist m fl). **Genom södra Vättern sträckte** 563 ex 5.7-16.6 med bästa dag 78 ex 15.8.

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

1 ex rastade Liljeholmen, Vätterstranden 21.3 (Gunnar Rosqvist m fl).
1 ex rastade Sticklelösaviken, Landsjön 7.4 (Per Askerlund m fl).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Genom södra Vättern sträckte 124 ex 31.7-8.10 med bästa dag 65 ex 11.8.
Även i år mycket låga antal på de arktiska vadarna.

En av de svarthalsade doppingarna i Rocksjön, foto Jan Blomqvist.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Första och sista obs. 8 ex Veda våtmark 16.2 (Toni Hermansson). 3 ex Visingsö 7.11 (Rüdiger Kasche).

Småspov *Numenius phaeopus*

Första och sista obs. 1 ex Gigeryd 14.4 (Bob Lind). 1 ex Tjuvanabbe 24.9 (Thomas Fransson). **Genom södra Vättern sträckte** 108 ex 7.7-29.8 med bästa dag 18 ex 9.8.

Storspov *Numenius arquata*

Första och sista obs. 1 ex Tranebo 15.3 (Leif Thörne). 1 ex Erstadkärret 3.10 (Inga-Maj Filipsson m fl). **Genom södra Vättern sträckte** 51 ex 12.7-4.9 med bästa dag 14 ex 3.8.

Myrspov *Limosa lapponica*

Vår. 80 ex sträckte N vid Kleven 19.5 (Martin Widen).
Erstadkärret rastare. Vår 1-6 ex rapporterades under 15 dagar 12.4-19.6.

Höst. 1-15 ex nästan dagligen 2.7-7.8 men 18.7 hela 104 ex (Daniel Steen).
Munksjön rastade 1-2 ex 18-20.7 samt 1 ex 30.7-1.8. 250 ex sträckte S Åsa gård 26.7 (Bob Lind). **Genom södra Vättern sträckte** 254 ex 14.7-10.9 med bästa dag 80 ex 14.7.

Myrspov 2K hane rastade vid Munksjön 30.7, foto Jarl Strömbom.

Rödspov *Limosa limosa*

1 ex rastade Erstadkärret 28.4 (Martin Widén m fl). 4 ex rastade Erstadkärret 20-21.5 (Martin Widén m fl). 2 ex sträckte S Erstadkärret 13.7 (Gunnar E Gustafsson). 1 1K Erstadkärret 26.7 (Martin Widén). 1 1K rastade Erstadkärret 7-8.8 (David Hammarberg).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Vår. 1 ex Landsjön 9.4 (Magnus Blom). Höst. 1-5 ex Landsjön 1.10-28.11. 1 ex Stensholmskäret 11.10 och 16.11 (Martin Oomen). 1 ex Gränna reningsverk 19.10 (Martin Widén).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

1 ex stöttes vid Fältstationen, Landsjön 5.9 (Gunnar Rosqvist, Anders Emmerman).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

1 ex rastade en kort stund men blev skrämmd av en stor gåsflock som landade i Erstadkärret 28.6 (Jan Blomqvist, Gunnar E Gustafsson). 1 1K fågel rastade i Stickelösaviken 18 och 20.8 (Björn Merkell, Håkan Ydregården m fl).

***Dammsnäppa** *Tringa stagnatillis*

1 ex rastade Erstadkärret 9-13.6 (Martin Widén m fl). Detta är 7:e fyndet i vo och 6:e i Erstadkärret.

Roskarl *Arenaria interpres*

I år endast 1 ex som rastade i Erstadkärret 20-25.5 (Martin Widén m fl).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Erstadkärret. Det är svårt att säga hur många som rastade under tiden 19.7-1.9 men troligen minst 20 ex. En färgmärkt adult individ med röd och ljusblå ring på höger och gul flagga på vänster ben avlästes 24.7 av (Martin Widén). **Genom södra Vättern sträckte** 22 ex 31.7-11.8 med bästa dag 15 ex 31.7. Sedan 1990 det tredje sämsta året.

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

2 ad rastade i Erstadkärret 19.6 (Martin Widén m fl). 1 ad rastade 24.6 och ytterligare 1 ad 28.6 båda (Martin Widén), så ett bra år för arten.

Dammsnäppa Erstadkärret 9.6, foto Jan Blomqvist.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Från 21.5-30.6 rastade ca 10 ex i Erstadkärret (Martin Widén m fl). Minst 100 ex rastade i Erstadkärret 11.7-9.8 (Håkan Ydregården m fl).

1 ad rastade Munksjön 19-20.7 (Anders Åhlund m fl). 5 ex sträckte SV Vidablick 31.7 (Thomas Fransson m fl).

Sandlöpare *Calidris alba*

3-5 ex rastade i Erstadkärret 18.7-17.8 (Daniel Steen m fl). 1 ex rastade Gränna hamn 29.7 (Martin Widén).

Kärrensäppa *Calidris alpina*.

Narbäcken. Det är mycket ovanligt att vi ser N sträckande vidare men hela 1 400 ex (450+200+500+250) passerade 19.5 (Martin Widén). **Visingsö.** I Erstadkärret rastade för lokalen stora mängder 18-23.7. De ca 800 ex som rastade 18.7 är troligen den högsta notering för lokalen (Gunnar Rosqvist, Erik Ejeremo). **Genom södra Vättern sträckte** 428 ex 13.7-11.10 med bästa dag 131 ex 8.10. **Brandstorp** 315 ex str S 8.10 (Gunnar Jakobsson).

***Tuvsnäppa** *Calidris melanotos*

1 ex rastade i Erstadkärret 18.7 (Erik Ejeremo, Gunnar Rosqvist). 4:e fyndet i vo och i Erstadkärret.

***Rödvingad vadarsvala** *Glareola pratincola*

1 ex rastade i Erstadkärret 29.5 (Gunnar E Gustafsson m fl). Detta är 2:a fyndet i länet och 1:a i vo.

Rödvingad vadarsvala Erstadkärret, foto Peter Berglin.

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*

1 1K sträckande S paviiljongen Vista kulle 28.9 (Håkan Ydregården).
Ej behandlad av Rrk.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

1 ad mörk morf sträckte N Visingsöfjärn 4.5 (Martin Widén). 1 ad mörk morf sträckte NO Narbäcken 20.5 (Daniel Steen, Håkan Ydregården). 1 ex Liljeholmen 15.7 (Gunnar Rosqvist). 1 ex födosökande Vidablick 14.8 (PerJonas Andersson). Den 23.9 gjordes följande obsar. 1 ad sträckande SV 13:30 Liljeholmen (Gunnar Rosqvist). 1 ad sträckande S Brandstorp, Vg 16:25 (Gunnar Jakobsson). 1 ex flög mot N Vätterslund 17:20 (Håkan Ydregården). Möjligen var det samma fågel som sågs från Talavid i riktning mot Vätterslund som sträckte S kl. 18:10 samma dag (Martina och Jarl Strömbom).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

2 ex Landsjön 3.5 (Bo Ahnström). 1 ex sträckte N Narbäcken 19.5 (Martin Widén). 1 ex rastade Erstadkärret 11.6 (Anders Ring). 2 ad individmärkta med röd ring höger ben Erstadkärret 30.6 (Martin Widén). 2 ad Erstadkärret 2.7 (Håkan Ydregården). 3 ad sträckte S Gunneryds brygga 12.7 (Håkan Ydregården). 2 ex Erstadkärret 19.7 (Daniel Steen m fl). 1 ex sträckte S Vidablick 9.8 (PerJonas Andersson).

Svarttärna *Chlidonias niger*

3 ex Landsjön 16.5 (Thomas Rostedt). 1 ad Erstadkärret 18.6 (Daniel Steen m fl).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Första och sista obs. 27 ex str N Narbäcken 1.5 (Martin Widén). 1 ex str S Tjuvanabbe 12.10 (PerJonas Andersson). **Genom södra Vättern sträckte** 800 ex 16.7-12.10 med bästa dag 221 ex 23.7.

Fisktärna *Sterna hirundo*

Första och sista obs. 3 ex Liljeholmen 12.4 (Inga-Maj Filipsson). 7 ex Liljeholmen 22.10 (Gunnar Rosqvist). **Genom södra Vättern sträckte** 566 ex 12.7-22.9 med bästa dag 88 ex 21.7.

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*

1 ex sträckande S Tjuvanabbe 13.10 (PerJonas Andersson, Jan Blomqvist). 3 ex sträckte S Vidablick 14.10 (Jan Blomqvist, PerJonas Andersson). Ej behandlad av Rrk.

Tretåig mås 1 1K Vidablick 3.11 (PerJonas Andersson). 1 1K Sträckte S Liljeholmen, Vättern 4.11 (Gunnar Rosqvist). Ej behandlad av Rrk.

Skrattmå *Chroicocephalus ridibundus*

Genom södra Vättern sträckte 5 619 ex 12.7-13.11 med bästa dag 1 667 ex 20.7.

Dvärgmå *Hydrocoloeus minutus*

Genom södra Vättern sträckte 69 ex 12.7-2.11 med bästa dag 16 ex 9.8.

1K fisktärna som verkar ha lite problem med maten, foto Jarl Strömbom.

***Svarthuvad mås** *Ichthyaetus melanocephalus*

1 ad sträckande N Gränna hamn kl 5:19 troligen samma ex ses kl 6:25 i Erstadkärret av (Martin Widén). 1 1K rastade på norra udden Visingsö 19.9. (Martin Widén). Fynd 4 och 5 i vo samt 3:e och 4:e för Visingsö.

***Kaspisk trut** *Larus cachinnans*

1 4K passerade Abisko 9.8 (Roger Ahlman, Lars-Gunnar Reén). Det 2:a fyndet i länet och vo.

[Nordsjösilltrut] *Larus fuscus intermedius*

Häckning. 2 par häckade på Per Brahegymnasiet. 1:a paret på lokalen 26.3. Det 2:a paret rapporteras 10.4. Första ungen ses 3.6 och 2 1K fåglar rapporteras 10.8. **Övrigt.** Första fågeln ses 21.3 på Vätterstanden. På samma lokal ses den sista, en 1K fågel 24.9.

[Östersjötrut] *Larus fuscus fuscus*

1 ad sträckte N Narbäcken 22.5 (Martin Widén).

Smålom *Gavia Stellata*

Vinterfynd. 3 ex 4.12 och 1 ex 10.12 sträckte S Vista kulle (Håkan Ydregården).

Nordsjösilltrut en av de häckande fåglarna, foto Peter Berglin.

Storskarv *Phalacrocorax*

Genom södra Vättern sträckte 1 894 ex 26.7-12.12 med bästa dag 187 ex 12.12. Om de senaste årens vikande antal beror på bekämpning av arten får framtiden utvisa.

Rördrom *Botaurus stellaris*

1 ex spel Förnäsbron, Bunn 16-27.4 (Håkan Ydregården m fl). 1 ex spel Rocksjön 17.4-8.5 (Jörgen Hansson m fl). 1 ex spel Näs gård, Ören 18.4 (Håkan Ydregården). 1 ex spel Kråkö, Bunn 21.4 (Magnus Blom). 1 ex spel Mossviken, Ylen 28.4 (Toni Hermansson). 1 ex spel Åsaviken, Ören 30.4-1.6 (Martin Oomen). 1 ex spel Framnäs, Ören 30.4 (Martin Oomen).

Ägretthäger *Egretta alba*

Första och sista obs. 4 ex Landsjön 21.3 (Anders Fondelius). 4 ex Landsjön 31.12 (Håkan Ydregården). Högsta antal 7 ex Landsjön 9.12 (Håkan Ydregården).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Första och sista obs. 1 ex Rocksjön 26.3 (Bengt Peterson). 1 ex sträckte S Margreteholm, Vg 29.9 (Gunnar Hurtig).

Bivråk *Pernis apivorus*

Första och sista obs. 1 ex Taberg 15.5 (Stefan Claesson). 1 1K sträckte S Stensjön 29.9 (Toni Hermansson).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

5 besatta revir i länet och 2 av paren fick vardera en unge. Enligt tidningen Kungsörnen 2024.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Första och sista obs. En mycket tidig fågel i våra trakter då 1 hona sågs på Visingsö 24.2 (Martin Widén). 1 ex Landsjön 11.10 (Bo Möller).

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Vårsträck. 20 hanar och 23 honfärgade passerade 23.2-4.6. Förra året

passerade 40 ex. **Höststräck**. Endast 4 hanar och 7 honfärgade passerade 1.8-24.9. Det kan jämföras med förra årets 69 ex.

Stäpphök *Circus macrourus*

1 ad hane sträckte Åsa gård 14.9 (Bob Lind). 1 ad hane sträckte Lyckås, Skärstad 28.9 (Björn Merzell).

***Ängshök** *Circus pygargus*

1 ad hane sträckte SV Tranebo 30.8 (Thomas Fransson). Av de 18 fynden i vo är detta 5:e höstfyndet.

Röd glada *Milvus milvus*

Första och sista obs. 1 ex födosökande Ramsjön 21.1 (Johan Wallander). 1 ex Stensjön 31.12 (Toni Hermansson). **Notabelt.** 17 ex sträckande S Landsjön 30.9 i 2 skruvar med 9+8 ex (Håkan Ydregården). **Häckade** med 2-3 par inom vo.

Brun glada *Milvus migrans*

1-2 ex str N Tranebo 8-9.4 (PerJonas Andersson m fl). 1 ex Hövik, Gränna 30.4 (Martin Oomen). 1 ex str S Klerebo, Bankeryd 18.5 (Henrik Blank). 1 ex Stenkullen, Norra Unnaryd 16.6 (Johan Johansson). Eventuellt är det 1-2 gamla fåglar som rapporterats 12 gånger i området från Gränna i norr till Skärstad i söder och Lekeryd i öster under tiden 22.6-24.9. Tranebo 1 ad 26-27.8 (Daniel Steen m fl).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

I år minst en lyckad häckning med 2 flygga ungar inom vo. Tyvärr blev en av dem trafikdödad vid E4 Vistakulle (Anders Fondelius).

Fjällvråk *Buteo lagopusna*

Vinterrevir. Visingsö 4 ex, Gränna 1, Skärstadalen 2 ex.

Pärluggla *Aegolius funerus*

1 ex spel Alvasjön, Vg 7.3 (Joel Halvarsson). 1 ex spel Svarteskog, Vg (Peter Lindqvist). 1 ex spel Baremosse 27.3 (Gunnar Jakobsson m fl). 1 ex spel

Jakobstorp 18.4 John Ljungkvist). 1 ex spel Åsebo 26.4 (Ingvar Björhall). 1 ex spel Gunnarsö 13.6 (Benny Ekberg).

Jorduggla *Asio flammeus*

1 ex rastande Gränna 14.1 (Martin Widén m fl). 1 ex norra delen Visingsö 28.4, ny eller samma fågel sågs på lokalen 9.5, båda obsarna (Martin Widén).

Berguv *Bubo bubo*

1 ex på dagkvist Rosenlundsfälten 12.1 (Bengt Peterson m fl). 1 ex på dagkvist Simsholmen 21.1 (Ulf Gotthardsson m fl). **Häckning**. En lyckad med minst en flygg unge samt en ropande hane är vad som är känt för mig i vo.

Lappuggla *Strix nebulosa*

1 ex födosökande Spexerydsdammen 21.2 (gnm Hans Lööf). 1 ex födosökande Vrixlösa några dagar kring 31.3. 1:a fyndet på Visingsö. (Foto dokumenterat gnm Jan Blomqvist). 2 olika individer har setts under sex dagar vid södra Dumme mosse 19.5-1.11. Detta är vad som är publikt på Ap.

Lappuggla Dumme mosse 10.8, foto Per-eric Svahn.

Härfågel *Upupa epops*

1 ex rastade Yttre Ljungarumsvägen 29.9 (Filippa Svehagen).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Januari. Sågs på 3 lokaler. **Nov-december.** Sågs på 5 lokaler.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Häckning. Flera häckningar i vo minst 9 ungar ringmärktes (Hans Lööf).

Stenfalk *Falco columbarius*

Vår. 27 ex sträckte 17.3-9.5. **Höst.** Märkligt nog passerade 27 ex 9.8-30.10.

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Första och sista obs. 1 ex Fredstorp 26.4 (Ingvar Björhall). 1 ex Tranebo 12.9 (Lars Green).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

2 ungar märkta i ett bo, en av dessa avlästes 19.10 Malö, Onsalalandet Halland. 4 ungar märktes i ett annat bo men deras öde ovisst då de var borta från lokalen lite väl tidigt. Sjukdom kan inte uteslutas som nu tyvärr är ganska vanligt bland annat hos landets pilgrimsfalkar. Falkar har setts vid ytterligare lokaler men inga tecken på häckning har konstaterats.

Varfågel *Lanius excubitor*

Föråret. Har noterats under perioden 5.1-30.4. Under jan-feb fanns minst 23 revir. **Senåret.** Har noterats under perioden 16.9-29.12. Under nov-dec fanns minst 12 revir.

Törnskata *Lanius collurio*

Första och sista obs. Ett rekordtidigt ex Risbro, Habo 25.4 (Thomas Rostedt). 1 ex Landsjön 22.9 (Anders Fondelius). Vårfyndet är ej behandlad av Rrk.

1K pilgrimsfalk ses ofta jagande på Visingsö, foto Martin Widén.

Råka *Corvus frugilegus*

Januari. Uppgränna 98 ex 7.1 (Martin Widén). Visingsö 45 ex högsta notering 12.1 (Martin Oomen). Något eller några ex Gränna, Dunkehalla, Skeppsbron Munksjön. **December.** Omkring 40 ex rastande på Visingsö. 1 ex sågs vid några tillfällen i Grännaområdet och på Dalvik. **Häckning.** ca 100 par, vilket passar ganska bra med de 400 ex som födosökte i Erstadkärret 26.7 (Martin Widén).

***Svartkråka** *Corvus corone corone*

1 ex Ulfstorp, Sandseryd 10-11.4 (Stefan Claesson m fl). 1 ex sträckande N Kleven 15.4 (Håkan Ydregården).

***Pungmes** *Remiz pendelinus*

1 ad hane upptäcktes vid sitt bo vid Rocksjökanalen 4.5 (Ulf Gothardsson, Thomas Rosell, Peter Brolin). Fågeln var kvar i området till 1.6. Åter en trevlig art som drog mycket folk från när och fjärran till lokalen.

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Landsjön föråret. 6 ex Landsjön 5.1 (Anders Berlin). Ogynnsamt väder slog nog ut stora delar av sjöns skäggmesar. 3 ex sågs 31.3, lockläte hördes 17.4, 16.5, 26.5, 2 ex hördes 17.6. **Rocksjön.** Lockläte hördes 17.4 (Daniel Steen). 2 ex passerade södra delen 28.5 (Jan Blomqvist). **Efteråret.** Här kan inte uteslutas att det har skett ett inflöde utifrån till Landsjön, 2 ex sågs 16.10, 4 ex 19.10, 2 ex 2-26.11 (Anders Fondelius m fl). 1 hane rastade vid Habo dagvattendammar 2.11 (Musse Björklund).

Trädläarka *Lullula arborea*

Vårsträck. Endast 10 ex noterades 8.3-19.3. **Höststräck.** Betydligt bättre med 290 ex 21.9-15.11. **Under häckningstid** noterades arten på 9 lokaler.

[Kontinental x nordlig stjärtmes] *Aegithalos c. caudatus x europaeus*

1 ex på fågelmatning Bårarp 8.1-16.2 (Stefan Claesson m fl).

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Första och sista obs. 1 ex Solhöjden, Kleven 7.4 (Martin Widén). 1 ex Rocksjön 29.9 (Lennart Hed).

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

1 ex sågs och hördes Brandstorps hamn, Vg 3.10 (Gunnar Jakobsson). Det är 15:e fyndet i vo 1:a i Habo kn.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

1 ex Landsjön 24.5-21.6 (Claes Bernes m fl). 1 1K ringmärktes Landsjön 28.8 (Magnus Blom, Daniel Steen).

***Busksångare** *Acrocephalus dumetorumsmhi*

1 ex sjöng Röttle 3.6 (Magnus Blom m fl). 1 ex sjöng Stickelösaviken 21.6 (Jonas Melin m fl).

***Vassångare** *Locustella luscinioides*

1 ex Rocksjön 14-16.6 (Carina Henriksson m fl). 1 ex Gigeryd, Vg 6.6 (Henrick Blank).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

1 ex spel Drättinge 12.5 (Anders Fondelius). 1 ex spel Stamseryd 20.5 (Håkan Ydregården). 1 ex spel Dungen, Landsjön 25.5-3.6 (Jan Blomqvist m fl). 1 ex spel Storängen, Ölmstad 30.5 (Patric Danielsson).

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

Trolig häckning. Sammanställning av 56 rapporter avser tiden 7.4-18.6. Ekskogen Visingsö 5 par, Vattenledningsparken 2 par, Strömsberg 2-3 par, Sandviksbäcken 1 par, Grännaberget 1 par. Lokaler med enstaka rapporter är Signesbo, Bråneryd, Boeryd och Strömsholm. **Sena obsar.** 1 hane 9.10 Dala, Järnsås (Johan Wallander). 1-2 ex sågs Grännaberget 24 och 30.11 samt 1.12 (Martin Widén).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Observationer från 17 lokaler under tiden 15-28.4. Totalt sås 24 ex, av dessa blev 17 hanar och 5 honor bestämda till kön.

Näktergal *Luscinia luscinia*

1 ex spel Gränna reningsverk 10.5 (Martin Widén). 1 ex spel Sandudden, Visingsö 12.5 (Martin Widén m fl). 1 ex spel Aranäs gård 16.5 (Magnus Blom). 1 ex spel Uppgränna 22.5 (Martin Widén). 1 ex lock Sticklelösaviken 31.5 (Åke Mosskull). 1 ex spel Rosenlundsfältet 1-3.6 (Åke Mosskull m fl). 1 ex spel Vretaholm 3.6 (Magnus Blom). 1 ex spel Kortebo 8.6 (Vasti Blomberg). Konstigt att arten har så svårt att åter etablera revir i vo.

Blåhake *Luscinia svecica*

1 ex rastade Ramsjön 8.5 (Johan Wallander). 1 1K ringmärktes Landsjön 3.9 (Daniel Steen m fl). 1 1K ringmärktes Landsjön 13.9 (Magnus Blom m fl).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Första och sista obs. Observerad på 9 lokaler 11.5-18.6. Mest intressanta ur häcksynpunkt är Ekskogen Visingsö, Kaxholmens lövskog och Häggeberg.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Första och sista obs. 1 ex rastade Västra Fagerslätt 12.4 (Sandra Broström). 1 ex rastade Dala, Lekeryd 16.9 (Johan Wallander).

Svart röstjärt *Phoenicurus ochruros*

Första och sista obs. 1 ex Torvudden, Munksjön 6.4 (Sören Nilsson). 1 ex Skärstad 15.11 (Anders och Lotta Fondelius). **Häckning.** 1 par+ 1K Habo 3.7 (Sven V Johansson).

En ung blåhake ringmärktes vid Landsjön 13.9. Foto Björn Merzell

Amur-Vitgumpad buskskvätta *Saxicola stejnegeri-/marus*

1 ex ängen N fågeltornet Landsjön 1.11 kl 10.45-2.11 kl 15.00. Fågeln upptäcktes av Åke Mosskull. Johan Wallander samlade in prov för DNA analys. Ett svar som förhoppningsvis leder till att RK kan fastställa art. 1:a i länet och årets obs.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

1 2K+ hane fälten Gränna värmeverk 7-10.9 (Martin Widén m fl). Det 13:e fyndet i vo.

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Första och sista obs. 1 ex rastade Jönköpings flygplats 29.3 (Erik Bergman). 1 1K rastade norra udden Visingsö 7.10 (Daniel Steen).

Strömstare *Cinclus cinclus*

Januari. Sedd på 11 lokaler med lika många individer. **December.** Endast 4 lokaler och individer. Inga observationer gjorda under häckningstid.

Forsärla *Motacilla cinerea*

Övervintrande fåglar har som vanligt setts vid Simsholmens och Huskvarnas reningsverk. 17 lokaler har markerats på Ap med par i lämplig häckmiljö och på en del har även ungar konstaterats. Det känns bra att veta att arten har betydligt starkare fäste i vo då flera kända lokaler inte är rapporterade.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

1 ex rastade Erstadkärret 4.5 (Martin Widén, Jörgen Hansson). 1 ex sträckte N Norra Boarp 8.5 (Daniel Thell). 1-3 ex Gränna värmeverk 7-8.9 (Martin Widén). 1 1K rastade Borgaviken, Visingsö 19.9 (Martin Widén). 1 ex rastade Erstadkärret 7.10 (Daniel Steen).

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Vår. 12 ex Visingsö 27.3-6.4. **Höst.** Visingsö 39 ex, Gränna 8 ex, Jönköping 6 ex, Svedudden Vg 4 ex, Brandstorp Vg 1 ex. Totalt 58 ex 15.9-27.10.

Tallbit *Pinicola enucleator*

Det är alltid lika trevligt när dessa dyker upp i vårt vo. De första dök upp 2.11 och smågrupper sågs dra runt på många platser till över årsskiftet. Högsta noteringen är från Solhöjden, Kleven där sammanlagt 96 ex sågs 27.12 (Martin Widén).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Första och sista obs. 1 hane sjöng Örserum 10.5 (Martin Oomen, Maria Dillström). 1 ex spel Gyllene Uttern 13.7 (Martin Widén). **Häckning.** Ingen konstaterad. Artens kärnområde i vo är området norr ut från Röttle och längs Turistvägen till Östgötagränsen väster om E4:an.

[Brunsiska] *Acanthis flammea cabaret*

Troligen har häckning av denna ras skett i Rocksjöområdet då fåglar hörts under hela sommaren. 1:a brunsiskan rasbestämde 6.5 av (Musse Björklund) och 6 1K rapporteras 26.8 av (Bengt Peterson). Troligen är det 1:a häckningen i vo.

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

I år endast 2 fynd, 1 ex rastade fälten nittigradeskurvan, Ramsjön 23.9 (Johan Wallander). 1 ex sträckte Gränna reningsverk 27.10 (Martin Widén).

Snöspurv *Plectrophenax nivalis*

Vår. 5 ex rastande Norra udden Visingsö 24.2, även 3 ex 3.3 (Martin Widén). 1 ex Veda våtmark 6.3 (Lars Hansson). 10 ex Roestorp 6.3 (Martina och Jarl Strömbom). 1 ex Stolpalyckan 12.3 och 4 ex Erstadkärret 20.3 (båda Åke Mosskull). 1 ex Erstadkärret 28.3 (Håkan Ydregården). **Höst.** 1 ex Gränna 26.10 (Martin Widén). 2 ex Norra Boarp 26.10 och 1 ex 11.11 (båda Daniel Thell).

Gråsiska Rocksjön 20.4, ras svårbedömd i denna vinkel, foto Jarl Strömbom.

Fenologi 1911-2024

Jan Blomqvist

Eller som vi i dagligt tal säger ”när anländer fåglarna på våren och när försvinner de på hösten från verksamhetsområdet”. Ibland är det ju också omöjligt att veta om en morkulla i februari (en månad tidigare än normal ankomst) är en övervintrare eller en rekordtidig flyttfågel. Denna problematik gäller för flera arter som vissa gynnsamma år övervintrar. Även en felaktig artbestämning kan ställa till i statistiken under lång tid t.ex. felbestämning av ängs-och trädpiplärka eller felaktig lätesbestämning av mindre hackspett som är en stannfågel och göktyta som är en genuin flyttfågel.

På klubbens hemsida under fliken LISTOR, Fenologi, hittar man det historiskt unika materialet för ankomstdatum för 52 arter som Knut von Essen började notera redan 1911. Av de 40 arter som vi nu följer i tabellen nedan avviker i år nedanstående lista från det normala. Normal ankomsttid står för den period en art brukar noteras första datum sammanvägt under åren 2000 - 2018. Här nedan har jämförts mot första datumet i spannet för tidigare än normalt och sista för senare än normalt +/-2 dagar. Första och sista datum i tabellen nedan kan i några fall innehålla + tecken samt en siffra som talar om att arten detta datum setts x antal gånger före sist angivna år. Vill man t.ex. se första året då lövsångaren sågs den 11.4 söker man på vår **hemsida** under fliken **fenologi** börjar med att söka genom åren 2011-2024 och fortsätter bakåt med 1997-2010 och finner att det var 2009.

Rekordtidiga, 4 st. Ladusvala -8 dgr, törnskata-4, grönbena 0, ärtsångare 0.

Tidigare än 3 dagar före första datum i normal ankomsttid, 15 st.

morkulla 26 dgr, trana 14, strandskata 12, drillsnäppa 12, stenskvätta 9, rödstjärt 8, gransångare 8, svartvit flugsnappare 7, härmsångare 7, trädpiplärka 6, buskskvätta 6, lövsångare 6, gravand 5, sånglärka 4, rosenfink 4.

Normal ankomsttid. Övriga 21 st.

Första och sista datum i vo för ett urval fågelarter				
Art	Tidigaste Datum	Normal ankomst	Över- vintrar	Senaste datum
Gravand	13.2.2023	1-14.3	Några	2.11.2000
Bivråk	27.4 2008	4-8.5	Nej	2.10.2021+1
Fiskgjuse	13.3.2017	26-30.3	Nej	4.11 2023
Trana	9.2.1992	3-7.3	Några	31.12.2020+2
Strandskata	16.2.2023	14-18.3	Nej	15.11.1969
Ljungpipare	15.2.2020	20.2-15.3	Några	31.12.2006
Tofsvipa	–	1.2-1.3	Några	25.12.2011
Enkelbeckasin	2.3.2012	17-21.3	Nej	31.12.2006
Morkulla	–	1-20.3	Några	31.12.2000
Storspov	5.3.1961	18-22.3	Nej	1.11.1980
Skogssnäppa	16.3.2012	25-29.3	Nej	23.10.2002
Grönbena	13.4.2024+1	18-22.4	Nej	8.10.1995
Drillsnäppa	24.3.1993	18-22.4	Nej	15.10.2017
Fisktärna	3.4.2005	13-17.4	Nej	23.10.2011+1
Gök	23.4.2020	1-5.5	Nej	22.10.2006
Tornseglare	19.4.2013	4-8.5	Nej	7.11.1984
Göktyta	11.4.2012	18-22.4	Nej	9.9.2013
Sånglärka	–	1.2-1.3	Ofta	
Backsvala	10.4.2016	20-24.4	Nej	10.10.1971
Ladusvala	22.3.2024	10-14.4	Nej	9.11.1977
Hussvala	8.4 2016	18-22.4	Nej	12.11.2000
Trädpiplärka	10.4 2006	15-19.4	Nej	5.11.1995
Sädesärta	–	20-24.3	Flera	13.12.2020
Rödstjärt	12.4.2014	21-25.4	Ett	31.10.2009
Buskskvätta	16.4.2020	22-26.4	Nej	26.10.2019
Stenskvätta	28.3.2010	7-11.4	Nej	8.11.2014
Taltrast	6.3.2020	16-20.3	Några	27.12.2009

Sävsångare	24.4.2011	28-2.5	Nej	31.10.2003
Rörsångare	22.4.2011	27-1.5	Nej	28.11.1982
Härmsångare	4.5.2012	8-12.5	Nej	31.8.2003
Ärtsångare	15.4.2024+1	28-2.5	Nej	10.12.2000
Törnsångare	27.4.2009	29-3.5	Nej	6.10.2020
Trädgårdssångare	28.4.2008	1-5.5	Nej	29.10.1966
Grönsångare	16.4.2007	20-24.4	Nej	8.9.1986
Gransångare	–	25.3-5.4	Några	29.11.1998
Lövsångare	11.4.2020+1	13-17.4	Nej	26.10.2014
Svartvit flug.	11.4.2005	19-23.4	Nej	21.9.1990
Törnskata	25.4.2024	8-12.5	Nej	29.9.2022
Hämpling	11.2.2018+1	15.2-10.3	Några	31.12.1962
Rosenfink	3.5.1987	14-18.5	Nej	19.9.1981

Sädesärla som gör ett övervintringsförsök, vintern 2024-2025, foto Peter Berglin.

Sjöfågelsträcket genom södra Vättern 2024

Jan Blomqvist

Vi har systematiskt följt höststräckande sjöfåglar genom södra Vättern i 35 år. Det är främst Vidablick, Abisko och Vista kulle som är huvudlokalerna, men kan man utesluta dubbelräkning från mycket närbelägna lokaler <2km har dessa inkluderats. Därför är det viktigt att man anger tidsperioden för rapporterade sträckande fåglar.

Totalt under de 35 åren har vi registrerat 1 067 217 individer. Det ger ett medeltal på ca 30 000 ex per år. De två dominerande arterna är skrattnås med ca 259 000 och högsta notering 38 000, år 2020. Bläsanden på andra plats med ca 200 000 med bästa år 2024 med 17 000 ex. Den högsta årsnoteringen är från 2020 med ca 80 000 individer.

Årets bevakning hamnar på 7:e plats med 45 500 ex. Utöver arterna som vi statistiskt följer har vi även noterat följande arter: Tundrasädgås 4, bläsgås 346, spetsbergsgås 7, gravand 5, snatterand 2, bergand 15, ejder 43, alfågel 4, fiskmås 3 760, gråtrut 218, fjälllabb 1, skrântärna 4, kentsk tärna 4, tretåig mås 1, gråhäger 98. Det blir då ytterligare ca 4 500 ex

Förutom antal tubtimmar har ju vädret stor påverkan på sträcksiffrorna. I år märks det väldigt tydligt för rekordnoteringen på bläsänderna som det tog 34 år innan vi överträffade 1991 år notering. Detta tack vare friska vindar från ostsektorn och lågtryck i SO. Även i år var det mycket magert resultat för skrattnås och de arktiska vadarna som uppträdde långt under medelantal.

Ser man till artgrupper blir bilden lite förenklat som följer. Bland gässen var det endast grågås som nådde medel. Sim- och dykänderna hade ett bra år där alla var över medel utom svärta. Storskarvens negativa trend fortsätter. Arten nådde toppnotering 2013 med 8 760 ex. Årets notering blev lite över medel. Vadarna alla under medel utom strandskata och småspov. Kustlabb är numera enda labben vi har med i statistiken, årets antal är 30% av medeltalet som har sjunkit varje år sedan 2014, vilket var senaste året med högt antal då 85 ex passerade södra Vättern. Dvärgmås under medel, skrattnås se ovan. Fisktärnan är 30% under medel. Den tycks ha en nedåtgående trend på flera sträcklokaler medan silvertärnan når den näst högsta noteringen sedan räkningarna började.

En 1K silltrut noterades på Visingsö 27.7, foto Jan Blomqvist.

En 1K svarthuvad mås sågs 19.9 på Visingsö, foto Martin Widén.

Sjöfågelsträcket i södra Vättern 1990 - 2024						
Jan Blomqvist						
		2024			1990 - 2024	
Artnamn	Totalt	Bästa	Högst	Sträck	Totalt	Medel
	antal	datum	antal	period	antal	antal
Sädgås	593	16.10	286	01.09-04.12	28 881	825
Grågås	5 014	15.10	2 020	12.07-28.11	103 284	2 951
Vitkindad gås	4 208	15.10	2 080	12.10-28.11	56 219	1 606
Prutgås	251	9.10	157	01.10-29.10	19 995	571
Bläsand	17 793	8.10	6 415	03.08-21.11	200 068	5 716
Kricka	1 746	4.9	255	12.07-29.10	40 739	1 164
Stjärtand	1 065	8.10	362	14.08-29.10	24 232	692
Skedand	58	8.10	14	13.08-11.10	1 521	43
Sjörre	3 611	3.11	374	12.07-06.12	76 575	2 188
Svärta	719	14.10	259	13.07-04.12	30 161	862
Storskarv	1 894	12.12	187	26.07-12.12	65 693	1 877
Strandskata	563	15.8	78	12.07-16-09	15 636	447
Kustpipare	124	11.8	65	31.07-08.10	7 260	207
Kustsnäppa	22	31.7	15	31.07-11.08	9 099	260
Kärnsnäppa	428	8.10	131	13.07-11.10	20 701	591
Myrspov	254	14.7	80	14.07-10.09	25 025	715
Småspov	108	9.8	18	07.07-29.08	2 440	70
Storspov	51	3.8	14	12.07-04.09	4 260	122
Kustlabb	3	15.7	1	15.07-23.09	970	28
Dvärgmå	69	9.8	16	12.07-02.11	3 274	94
Skrattmå	5 619	20.7	1 667	12.07-13.11	258 808	7 395
Fisktärna	566	21.7	88	12.07-22.09	65 563	1 873
Silvertärna	800	23.7	221	16.07-12.10	6 813	195
S:a	45 559				1 067 217	30 492

Högsta års- och dagsnoteringar i Vättersträcket 1990-2024

Art	År	Antal	Bästa dag	Antal
Sädgås	1994	2 644	02.11 1994	1 106
Grågås	2013	10 001	27.10 2000	4 988
Vitkindad gås	2019	11 288	15.10.2019	3 479
Prutgås	1992	3 796	29.09 1992	2 900
Bläsand	2024	17 793	08.10 2024	6 415
Kricka	2020	2 220	18.08 2023	790
Stjärtand	1995	2 540	01.09 1995	1 072
Skedand	1991	143	31.08 1997	85
Sjööorre	2022	4 678	11.09 2008	1 778
Svärta	1992	1 932	11.09 2011	826
Storskarv	2013	8 760	09.09 2008	766
Strandskata	2014	1 080	16.08 1991	361
Kustpipare	1993	1 456	04.08 1993	451
Kustsnäppa	1995	1 518	21.07 1995	1 159
Kärrensäppa	1991	2 300	19.07 2009	686
Myrspov	2009	3 971	23.07 2009	1 363
Småspov	2010	231	21.07 1995	73
Storspov	2010	372	15.08 2015	163
Bredstjärtad labb	1991	73	22.09 1991	10
Kustlabb	1991	150	22.09 2014	55
Fjällabb	1994	48	03.09 2007	26
Dvärgmås	1998	381	30.09 2020	171
Skrattmås	2020	38 179	12.07 2020	8 032
Fisktärna	1992	9 211	14.08 1992	880
Silvertärna	2022	1 479	26.07 2022	673

